

عنوان مقاله:

عناصر اصلی مورد تاکید سید جمال الدین واعظ اصفهانی در روزنامه الجمال

محل انتشار:

مجله مطالعات سیاسی اجتماعی تاریخ معاصر ایران، دوره 1، شماره 4 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

مهدی زمانی - مهدی زمانی، دانشجوی دکتری تاریخ، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

سید جمال الدین واعظ اصفهانی از روشنفکران دوره مشروطه است که در راستای تعیین جهت گیری سیاسی و اجتماعی نظام تازه تاسیس مشروطه خوانش خاص و منحصر به فردی را بیان داشته است. عمده مواضعش در این خصوص در روزنامه الجمال منتشر شده است. لذا این مقاله به بررسی محتوا و مولفه های اصلی گفتمان او در روزنامه مذکور می پردازد تا مشخص شود عناصر اصلی مورد تاکید وی کدام اند. از این رو مسئله اصلی تحقیق این است که مولفه های اصلی گفتمان سید جمال الدین چه بوده و این مولفه ها چگونه تبیین شده است؟ بر اساس یافته های این تحقیق، بازگشت به اسلام اصیل، حفظ نظام مشروطه، برقراری آزادی و تحقق عدالت مهم ترین مولفه های مورد توجه اصفهانی بوده است. او با درک وضعیت بغرنج و گرفتاری ها و مصائب زمانه خود، ضرورت بازگشت به آموزه های قرآنی و اسلام اصیل را به عنوان راهکار عبور طرح کرد. این بازگشت از دریچه مدرنیته بوده است. به عبارتی سید با نگاه مثبت به تحولات دوره مدرن غرب، میان آموزه های اصیل اسلامی و صور مدرنیته پیوند برقرار کرده و از خلال مفاهیم و صور مدرنیته به تفسیر آموزه های قرآنی و دینی پرداخته است. از همین رهگذر، استبداد دینی و سیاسی نفی و نظام مشروطه به عنوان یک عنصر مطلوب غربی پذیرفته شد؛ از آزادی به عنوان والاترین نعمتی که خدا برای بشر خلق کرده است، سخن گفته و تحقق عدالت و برابری را به عنوان مقدمه لازم و سرآغاز آبادی کشور معرفی کرده است. این خوانش سید جمال الدین متاثر از اقتضائات زمانه و کنش های رخ داده در آن دوره است. تشدید تنش های سیاسی و صف آراییی موافقان و مخالفان مشروطه، نزاع های گفتمانی مشروعه خواهی و مشروطه خواهی از جمله کنش هایی هستند که مواضع و آراء سید جمال الدین به مثابه واکنش یا پاسخی به آن ها بوده است.

کلمات کلیدی:

سید جمال الدین واعظ اصفهانی، مشروطه، اسلام اصیل، آزادی، عدالت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1662209>

